

Examenul de bacalaureat național 2020
Proba E. d)
Biologie vegetală și animală

Varianta 2

Filiera teoretică – profilul real;

Filiera tehnologică – profilurile: tehnic, resurse naturale și protecția mediului;

Filiera vocațională – profilul militar.

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de 3 ore.

I. TÉTEL

(30 punct)

A

4 punct

Írja a vizsgalapra azokat a fogalmakat, amelyekkel kiegészítve az alábbi kijelentést, az helyessé válik.

A sejtfa és a/a ..... a/a ..... sejt alkotórészei.

B

6 pont

Nevezze meg a zárwatermők terméseinek két csoportját; írjon mindenik mellé egy-egy termés típust, amely ehhez a csoporthoz tartozik.

C

10 pont

Írja a vizsgalapra a helyes válasz betűjét. Egyetlen helyes válasz létezik.

1. Egy $2n = 58$ kromoszómával rendelkező anyasejt meiotikus osztódása során keletkező mindegyik leánysejt kromoszómaszáma:
  - a) $2n = 58$ kromoszóma
  - b) $2n = 29$ kromoszóma
  - c) $n = 58$ kromoszóma
  - d) $n = 29$ kromoszóma
2. Gerinces állatok:
  - a) az ízeltlábúak
  - b) az úrbelűek
  - c) a madarak
  - d) a férgek
3. Az emlősök tüdejére jellemző:
  - a) két mellhártya borítja
  - b) lebenyekből álló lebenyek alkotják
  - c) az emésztőrendszer alkotórészei
  - d) a hasüregben található
4. Az ember felső végtagjának csontja:
  - a) a medencecsont
  - b) a combcsont
  - c) a felkarcsont
  - d) a térdkalács
5. A légzés:
  - a) szerves anyagok előállítás
  - b) az állati szervezetekre jellemző folyamat
  - c) a fény jelenlétét igényli
  - d) lehet aerob és anaerob

D

10 punct

Olvassa el figyelmesen a következő kijelentéseket. Ha helyesnek ítéli, írjon a vizsgalpra a kijelentés száma mellé I betűt. Ha hamisnak ítéli, a vizsgalpra, a kijelentés száma mellé H betűt írjon, majd módosítsa részben a kijelentést úgy, hogy az igazzá váljon. E célból a megfelelő tudományos információt használja. Tagadó kijelentés használata nem fogadható el.

1. A kankót (gonorrhoea) a HIV vírus okozza.
2. Az emlősök veséi a hasüreg elülső részében helyezkednek el.
3. A Baktériumok a Monerák országába tartoznak.

II. TÉTEL

(30 pont)

A

18 pont

Az emlősöknél a vér egy zárt keringési rendszerben kering, amelyet osztóerek, gyűjtőerek és hajszálerek alkotnak.

- a) Határozza meg azokat a nagy vérereket, amelyek a szív két kamrájából veszik fel a vért és az általuk szállított vér típusát.
- b) Magyarázza meg, hogyan valósítják meg a vörös vértestek a légzési gázok szállítását.
- c) Számítsa ki a vérplazma víztartalmát egy kamasz esetében, tudva a következőket:
  - a vér a szervezet tömegének 7%-a;
  - a vérplazma a vér tömegének 55%-a;
  - a víz a vérplazma tömegének 90%-a;
  - a kamasz testtömege 57 Kg.Írja le a feladat megoldásának minden lépését.
- d) Egészítse ki a feladat c) alpontját egy új kérdéssel, tudományos biológiai információkat használva, majd válaszoljon rá.

B

12 pont

Kereszteznek egy vékony héjú (g) és hosszú végű (M) terméssel rendelkező citromfajtát egy vastag héjú (G) és rövid végű (m) terméssel rendelkező citromfajtaival. A szülők mindkét tulajdonságra nézve homozigóták. Az F_1 -ben hibrid egyedeket nyernek. Az F_1 egyedeinek keresztezésekor az F_2 -ben az örökletes tényezők 16 féle kombinációját nyerik.

Határozza meg a következőket:

- a) a két szülő genotípusát;
- b) F_1 egyedei által létrehozott gaméták típusát;
- c) a fenotípus szerinti hasadási arányt az F_2 -ben; az F_2 azon egyedeinek genotípusát, amelyek vékony héjúak és rövid végűek.
- d) Egészítse ki ezt a feladatot egy, a biológiára jellemző tudományos információt felhasználó új kérdéssel, majd válaszoljon rá.

Írja le a feladat megoldásának minden lépését.

III. TÉTEL

(30 pont)

1.

14 pont

Az élővilágban az egyik táplálkozási mód a heterotróf táplálkozás.

- a) Határozza meg a heterotróf táplálkozás két típusát, és írjon egy példát heterotróf táplálkozású élőlényre.
- b) Magyarázza meg az autotróf élőlények létezésének jelentőségét.
- c) Alkosson négy kijelentő mondatot, kettőt-kettőt mindenik tartalomra vonatkozóan, megfelelő tudományos nyelvezetet használva.
Használja fel erre a célra a következő tartalmakat:
  - A szimbiota táplálkozás
  - Emésztés az állatvilágban: emésztés típusok

2.

16 punct

Az érzékszervek az idegrendszerrel együtt szerepet játszanak az emlősállatok érzékelésének megvalósításában.

- a) Soroljon fel három érzékelési rendellenességet az embernél.
- b) Érveljen a következő kijelentés mellett: „Egy emlősállat belső fülének sérülései a hallás elvesztését okozhatják”.
- c) Alkosson egy rövid esszét „Az agyvelő alkotórészei” címmel, felhasználva a megfelelő tudományos tartalmakat.

E célból tartsa be a következő lépéseket:

- soroljon fel a témának megfelelő hat fogalmat;
- alkosson három-négy összetett mondatból álló összefüggő szöveget, amelyben helyesen és összefüggően használja a felsorolt fogalmakat.